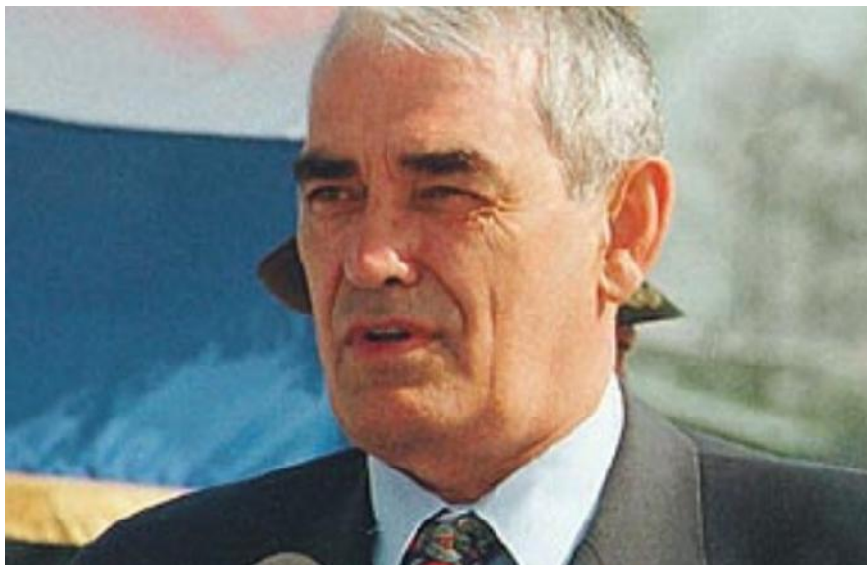

KOLIKO JE VJERODOSTOJAN OVAJ STENOGRAFSKI RAZGOVOR IZME U OVE TROJKE???

Annie Boban <froate1@gmail.com>

To: trup1959@gmail.com, Annie Boban, croter@hotmail.com, ljubo.gr@outlook.com, [Ljiljana Štambuk](#)
and 10 more... Sat, Dec 5 at 8:13 PM

Koliko je vjerodostojan ovoj stenografski razgovor izme u ove trojke?

<https://otporas.com/mate-boban-tudmanu-jednom-za-uvijek-vam-kazem-ja-sam-spreman-za-hrvatsku-drzavu-dati-svoj-zivo>

(Mate Boban Tu manu:

Jednom i zauvijek Vam kažem:

Ja sam spreman za Hrvatsku Državu dati svoj život i sve svoje što imam...)

MATE BOBAN, FRANJO TU MAN I GOJKO ŠUŠAK U OBRANI H.R. I HERCEG-BOSNE...

EKSKLUZIVNO! CJELOVITI STENOGRAM RAZGOVORA IZME U FRANJE TU MANA, MATE BOBANA I GOJKA ŠUŠKA NA PANTOV AKU EKSKLUZIVNO!

CJELOVITI STENOGRAM RAZGOVORA IZME U FRANJE TU MANA, MATE BOBANA I GOJKA ŠUŠKA NA PANTOV AKU, KOJI RAZOTKRIVA I DOGOVORNO SMJENJIVANJE PREDSEDNIKA HR HERCEG-BOSNE

Gore priložena slika je Mate Boban "Pika eva" i mrtva ki sunduk s tijelom. pok. Prvog Predsjednik Hrvatske Republike Herceg-Bosne Mate Boban. Umro 9 srpnja 1997.

FRANJO TU MAN: DAJEM POSAVINU ZA O IŠ ENU BARANJU!

TU MAN: Gojko, ja razmišljam o ovome što Mate kaže, da Mate kao predsjednik HDZ-a ode na tu turneju...

BOBAN: A zamjenjuje ga vijeće – potpredsjednik Zastupničkog doma, ministar za vanjske poslove, kao i Mile Akmadžić, i trećega ne mogu sada stvarno...

TU MAN: Iz srednje Bosne neka bude.

ŠUŠAK: Iz Posavine, tako da nam ne mogu kazati da nije uključena unutra.

BOBAN: Može onda onaj mali Živković, potpredsjednik stranke neka bude on.

TU MAN: Samo, me u nama rečeno, taj bi morao biti toliko razborit uvijek da će u krajnjem možda shvatiti, u općem rješenju, da ma koliko god nam ta Bosanska Posavina politiko-ekonomski značila, ali radi rješenja, ako mi dobijemo granice Novi Travnik – Busovača – Bihać, i ako dobijemo za to oišenu Baranju itd., da mi možemo odustati od većeg dijela Posavine.

ZAPISNIK

sa razgovora Predsjednika Republike Hrvatske dr. Franje Tuđmana, sa mr. Matom Bobanom, predsjednikom Hrvatske Republike Herceg-Bosna održanog dana 28. 11. 1993. godine u Predsjedničkim dvorima

PO ETAK: u 10.15 sati

Mr. MATE BOBAN: Nikakvih nema s nama problema, u konvojima, ovo UNHCR-a.

GOJKO ŠUŠAK: On kaže da je razgovarao sa ovima UNHCR-a u subotu, – ali on ga malo mulja. Ja sam sreo Britance u nedjelju, Predsjedniče. (Da.) Oni su, došao je njihov avion po njih u Splitu, i svi ovi koji su bili na pregovoru, i koji su bili s nama na “Invincible”, (da.), i svi koji su bili na pregovoru sa Rosom, svi se zahvaljuju, sve ide u redu.

Mr. MATE BOBAN: Ide sve u redu, kako su se dogovorili, mislim, kako su se dogovorili, i engleski UNPROFOR, i Roso ide, čak je javio isto tako SKY, SKY News je javio da su iznenađeni bili – da je Roso uvijek, kojega sluša vojska, i kada su došli na Maklenu, da se samo, bez ikakvih priča, i samo da se digla rampa, i da se prošlo. Samo, zna se što bi oni sada htjeli. Stroga je kontrola, radi oružja. Ali, to na utovaru.

GOJKO ŠUŠAK: Da, da, ali to njih smeta, – ono, zašto će kontrolirati, znate – daje naftu, daj im eksploziv, daj im sve, i sve to humanitarna pomoć.

Mr. MATE BOBAN: Htjeli su da je eksploziv humanitarna pomoć.

GOJKO ŠUŠAK: A, to ovi neće propustiti, naftu još, ali eksploziv.

Mr. MATE BOBAN: Dobro, to je isključeno iz ovoga sporazuma.

GOJKO ŠUŠAK: Ti si vojnik, ja sam vojnik, ti znaš šta se sa eksplozivom može napraviti. Oni će rudnike angažirati. Koje rudnike angažirati, sada u ovome.

Mr. MATE BOBAN: Kaže, – radi grijanja u Zenici. Ja njima kažem da je bilo više stanovnika u Bosni i Hercegovini prije 35 godina, kada nijedan radijator u Bosni i Hercegovini nije bio, i žele i zime kada su

bile, ali nikada nitko nije od zime umro. Pošaljite im deka i hrane, a drugo ćemo mi lako, lijekova. A, dinamit, tim dinamitom ekaju, 300 tisuća ima...

GOJKO ŠUŠAK: Pa to je, to je s kim se Vitez brani, – pa, Vitez nema topova, Predsjednik je, – to je samo eksplozivom, znate, te kombinacije. Vitez se brani sa tim, nema pušaka uopće, niti nemaju topova, ni tenkova, ni granata, ni ničega, samo eksplozivom.

Mr. MATE BOBAN: Pribavimo im metaka za automat, da može, i oni samo eksplozivom.

PREDSJEDNIK: Recite, šta je bilo sa tim, da su baš s tri Muslimana poslali sa, ... (Sa ime?)

GOJKO ŠUŠAK: To je teoretski nemoguće, – Roso je dao izjavu, naši su dali izjavu, i ova ambasada, i objavili je.

Mr. MATE BOBAN: Ono, navodno vezanje.

GOJKO ŠUŠAK: Ne možeš, Predsjednik je, ponijeti, – ja ne mogu ponijeti jednu tenkovsku minu, pa, zna se kako to izgleda, – oni vide zaveza, i na žicu i da je aktivirao, – pa to je teoretski nemoguće.

PREDSJEDNIK: Teoretski nemoguće, teoretski, pusti teoretski.

Mr. MATE BOBAN: Ja sam donio jednu snimku, jednu kazetu o zločinima, Muslimana u Varešu, u jednom našem selu, koje nitko nije apsolutno objavio, ni UNPROFOR, ni nitko.

PREDSJEDNIK:

U kojem selu?

Mr. MATE BOBAN: Mislim da se zove Vješnica, tako nešto, kod Vareša. Donio sam tu traku, ovdje.

PREDSJEDNIK: To nije Kopijar?

Mr. MATE BOBAN: Molim, Kopijari su sravnjeni sa zemljom, to je prije, to imamo, Kopijari i ... (Upadica: To je prije bilo.) četiri dana, pet dana prije Stupnog Dola, i dva sela. Ali, iako gore na Krivaji su Tuzlaci uništili, ...

PREDSJEDNIK: Slušajte, to je tako. S jedne strane za, radi licemjernosti, a, s druge strane, radi strateškog pridobijanja Muslimana na svoju stranu, u podjeli Bosne, da ne bi otišli sa Srbima, jer onda dobivaju, onda bi dobili u ruke skoro čitavu Bosnu i Hercegovinu. I, prema tome, to nije u interesu za to. I, tu smo u toj i takvoj škakljivoj situaciji, da, bez obzira što su nam praktično momentalno, Muslimani nama glavni, mislim, nepomirljivi protivnik, i, s obzirom da žele osvojiti naša područja i stvoriti svoju državu na račun Srbije, – onda Srbi ostaju strateški i za nas, i za Zapad, zbog njihove povezanosti sa Rusijom. Onaj protivnik o kome treba se voditi računa, i sada nam naplaćuju – sada nam naplaćuju. A, i Izetbegović, i svi ti Muslimani su govorili stalno da si ti taj koji je vodio politiku razbijanja Bosne, i prijateljstva sa Srbima. A, onda govore istinu, – u razgovorima sa tim zapadnim, i diplomatima i UNPROFOR-cima, – ti si im dao malo materijala za to, je li, – ne vjeruju ti, daju ti do znanja da ne vjeruješ u mogućnost zajedničke politike sa Muslimanima. Moj Mate. Mi ćemo se sada u Ženevi sresti sa, – nastojanjem, tim Owenovim, tim da se Muslimanima, znači, daju uvjeti da bi njihova država mogla živjeti, je li. To mi svakako ne možemo popuštati ništa od njihovih, prema njihovim zahtjevima, na, – da dobe išta više na moru, nego što smo rekli, znači, slobodnu zonu u Ploče, – ili onu izgradnju luke na Neretvi.

GOJKO ŠUŠAK: Može oboje, može oboje.

PREDSJEDNIK: Da, dobro. (Da, ... to bogatije zvu i, da.) Da, da. Ali, kod formulacije, – tamo ona formulacija što smo mi kazali, što oni traže prema Neumu, tu formulaciju, ...

Mr. MATE BOBAN: Ne, ona nije podnesena, kako smo dogovorili. Mi smo kazali, – zajedni ka agencija, turisti ka izgradnja na Neumu, i ništa više.

PREDSJEDNIK: Zajedni ka agencija za izgradnju turisti kih objekata, a nikakvog teritorija, niti turisti kih, niti centimetra, da.

Mr. MATE BOBAN: Ako se budu gradili, da, da, razumijete.

PREDSJEDNIK: Tako da tu nikakvog, i u formulaciji, voditi emo ovoga Matia sa sobom, – tako da on i tu argumentirati da i prije nismo, a, osobito nakon ovoga što su o istili Vareš i (Kakanj.)

Mr. MATE BOBAN: Predsjedni e, ja sa stranim diplomatima, ... razgovarao sam samo sa ... i sa ovim Readmanom tamo, i sa ovim Galbraithom, i sa Weisselom. Ja nikada nisam govorio o nemogu em – ja sam uvijek, samo u njihovu napadu, da mi izazivamo rat sa Muslimanima, i da mi etni ki istimo Muslimane. Ja sam samo nizao injenice. Ja nikada nisam, – a, uvijek sam završio ovako: – do i e vrijeme, poslije rata, – mora do i, gdje e se na novim suodnosima stvoriti novi, i te relacije izme u Muslimana i Hrvata. Nisam, nisam.

GOJKO ŠUŠAK: Ne dobiju oni takav dojam.

Mr. MATE BOBAN: Pa, je, dobro, ... i zato, takav što oni misle, mislim što je vrlo glupo, i stvarno je vrlo glupo, što oni misle, a što ovi, naro ito Muslimani igraju, pod eventualno mojom likvidacijom – bi zna ilo Bosnu i Hercegovinu na pladnju, odnosno da bi vi, osobno, Predsjedni e, tamo to predali kao kursor nekoj politici, radi neke Hrvatske, druge, i tako. Samo to. Ja samo striktno nižem injenice. Jer, na koncu konca, vaše misli u okviru, ...

PREDSJEDNIK: Znam, Mate, u politici ti je, nažalost, tako da se stvara jedna predodžba koja, bez obzira koliko ona može imati 20, 30% osnove, a stvorim predodžbu 100%, – potpuno drugo, je li. A, još nešto, – nisu, znaš, sada, budimo sada i me usobno realni, – nisu samo Muslimani protiv tebe, je li, i da budemo, jasno, protiv tebe, kada su protiv tebe, odnosno i protiv mene.

Mr. MATE BOBAN: Zapravo, oni su protiv mene radi toga što su protiv vas.

PREDSJEDNIK: Da, da, iako je i to, da. Ali, ne mislim, – nisu to samo Muslimani, to su i ti naši Hrvati, oni Kljuji i, i biskup Pulji , i An elovi , razumiješ, koji su tome pridonijeli jako, da je Boban taj, koji je vodio politiku ne uvanja cjelovitosti, negoli razbijanja Bosne. Tako da tu moramo biti...

Mr. MATE BOBAN: Nije bilo, – bio sam ja ju er s njima na sastanku.

PREDSJEDNIK: S kime? S njima.

Mr. MATE BOBAN: Biskupima, i ovaj, (tko je sve bio?) ovaj Komrica, i nadbiskup, i biskup Juri , i njihovi vikari su bili. (Da.)

GOJKO ŠUŠAK: Juri je bio doma in u Splitu. (Da.)

Mr. MATE BOBAN: Da, doma in. A, taj sastanak je trebao biti u ponedjeljak, a onda kako sam ja morao tamo, ja sam njima predložio da ode ekipa ta, ta, i ta, Prli , i sve sastavio sam, i Zastupni ki dom. (Da.) Me utim, ... prekju er se javio da bez mene ne e sastanak, i ju er smo imali u 4 sata, do 7.15.

PREDSJEDNIK: Da, i bio je i An elovi ? (Ne.) Ne.

Mr. MATE BOBAN: Ne, An elovi je, trebao je biti Tolj, ako e An elovi , – ali to je glas crkve, da. I, biskup Komarica je na po etku samo najavio lijepo, – zatim je uzeo rije , on, kao organizator sastanka i fino, on kaže, – da je s vama razgovarao, i sa Gojkom, da se dogovorio, – inicijativa jednog sastanak, sve on otvoreno kaže. (Tko?) Komarica.

GOJKO ŠUŠAK: Komarica, ja sam s njim razgovarao.

Mr. MATE BOBAN: Komarica, to je jedan izvanredan ovjek, i prvi puta smo se vidjeli. Pulji tvrdi, izme u ostalog, da smo mi 28. 2. – velja e 1992. godine, HDZ je donio odluku o humanim preseljavanjima i priklju ivanju nekih dijelova Bosne i Hercegovine Hrvatskoj. Da smo (28. 2.?) da, 1992.

PREDSJEDNIK: Kakav je to sastanak bio? (Nikakav.)

Mr. MATE BOBAN: Nikakav, ništa posebno, – 27. 12. 1992. godine da su legalni ljudi, – kaže, legalni ljudi su nas postavili u Sarajevu. I, tako, da su oni potpuno ostavljeni. Ali sve apostrofirano na Sarajevo. I, normalno da su mu dali drugi biskupi, i ja osobno sam rekao da Sarajevo, – najprije, mi nikada nismo izišli iz te vlasti, kazao sam mu kako smo mi sadržali legalitet, legitimitet Bosne i Hercegovine, kako smo mi htjeli Bosnu, – kako je to naša trajna politika, vaša isto, kako je, itd. Dakle, i, normalno to sam mu sve negirao, i tamo, daj mu kaži, zašto, gdje, i kako. A, meni su rekli, ne možemo to, – meni su rekli. A, prije toga je bilo, – da je šteta da se nismo sastajali. Tako dalje, tako. i, onda on kaže, – da je on od mene dobio dva puta, za sastankom, – a prešutio je jedan op i zahtjev, jer je teško vrijeme, da bi u ovom teškom vremenu krajno sura ivali i informirali se me usobno, itd. Onda sam mu i to javno rekao. Na koncu je završilo, – Peri je govorio vrlo dobro, ali je ipak apostrofirao crkvu, kao instituciju, koja je prethodni njihov interes od neke zemlje, itd. Jer, da se nikada oni ne mogu odre i svojih biskupija, nadbiskupija, itd. Mislim, tako je to. Ali, imao sam osje aj da je to rekao i kao vrsti pripadnik crkve, ali i kao da Pulji a malo prihvati. I, završili smo, – Juri je bio stalno tu s nama sjedio, bio svjedok, završili smo na na in da je Peri predložio da se oformi jedna trajna komisija, jedna komisija, kao što je u Hrvatskoj, po tri iz civilne vlasti, po tri njih iz biskupija, koji bi se me usobno sastajali, informirali, itd. ništa više. A, da, – u biti su prihvatili svi ovu politiku. Pulji nije imao argumenata. On nam je samo, – kaže, ti si imao nešto osobno protiv mene, on govori, – ti si imao nešto osobno protiv mene, on govori, – ti si imao nešto osobno protiv mene, zbog onog sastanka kod mene, u ku i, sa Alijom. Jer, on je mene jednom pozvao, ne kazuju i mi kakav sastanak, itd., pozvao me kao pseto, – ja iz Sovi a u Sarajevo, da tamo do em, i kaže, – pozvao sam te, kaže, Alija bi htio sa svojim suradnicima da ovdje razgovaramo o Bosni i Hercegovini. To je bilo u tijeku mojih pregovora sa Quetellierom. Nikada ja, – kažem nisam na to pomislio. Vi ste u zabludi, vi ste, – vi imate informacije od ljudi, koji vam samo zlo ine, – vi imate informacija od ljudi koji pri aju pri e. Onda sam postavio novo pitanje, izme u ostalog, javno. Evo, recimo, da se ne zna krivac, ili pretpostavimo da smo mi krivi u tom dijelu, koje vi kažete da mi ho emo odvojiti, pripojiti, i pripojiti Hrvatskoj, da smo mi krivi. Hajde, pokažite kada i gdje smo mi, ili bilo kada, i gdje smo kazali da je Kakanj, Vareš, da nije u sastavu muslimanske konstitutivne jedinice. Ja nisam govorio o Republici, – danas Republike. I, kažite, kada je Žep e, Usore, itd., bilo na bilo koji na in apostrofirano kao sastavnica hrvatske konstitutivne jedinice. Zašto je tu napadano. Zašto je napao, poslije susreta Grani a i Silajdži a, a i Deklaracije Tu man – Izetbegovi , – zašto je napao Vareš. I, onda sam im donio, isto onaj dokaz, gdje Alija kaže, – to je zapovjedno, to je zapovijed Predsjedništva države, o združenom djelovanju snaga 1. i 3. korpusa, Vareš je napadnut sa tri strane, sjevera, juga i zapada. I, takvim združenim snagama nije mogao nitko odoljeti, a ne kao li ustaše, u tom smislu. A, Deli , onda isto tako Deli kaže, zapovjednik, – estita tim, ja kažem, slavnim bojovnicima, i kaže ovako, – estitaju i im, kaže, – što ste Vareš oslobodili od ustaških zlo ina kih hordi. Gospodo, vidite li to. Dalje, onda te sitne male insinuuacije, nije imao razloga, i što je govorio. Npr. kaže, – da je on htio i i u Vareš, da mu Srbi nisu dali, ali da on ima, da su to Hrvati Srbe nagovorili da njemu ne daju i i u Vareš. Ja kažem, – pa, nemojte, – kako ste tako govorili. Kaže on, – pa ima, kaže, ima tu neka pri a. Ja kažem, – dobro, a što bi vi tada radili u Varešu. Ja ho u oti i u Vareš. Ja kažem, pa ho ete vi, vi možete i tu u oklopnjaku Ujedinjenih naroda. Vi ste u Vareš htjeli i i na koncu, svatko vam se udio što ste išli u Vareš, i nije baš bilo mrsko

ljudima što su vam Srbi, nisu dali. Jer, vi ste išli u Vareš, kada više ni jednog Hrvata nije bilo u Varešu. Kada je potpuno svih 20 tisuća Hrvata izvršilo ovo ... Što bi vi to tada išli u Vareš, osim blagosloviti vojsku Alije Izetbegovića i njegovu pobjedu. A, u Zenicu, vi ste i u Zenicu. Idite, pregovarajte sa Alijom, – neka Zenica samo bude slobodna za izlaz. Sve Hrvate koji tamo ostanu, ja ću doživotno hraniti, u ovom vremenu. Ja ne kažem da su... ne, ne, pazite, čekajte Predsjednika, – ja ne kažem da se oni ne mogu vratiti. Ali, u ovom vremenu, kada se ubijaju, mi moramo ljude spasiti. Idemo na spašavanje ljudi.

PREDSJEDNIK: Mate, tu je bila malo greška vaša, tamo, i tvoja i ovih drugih, jedna od glavnih, i to, i od crkve, i od tog, da ste dali to bez obzira na spašavanje, – da ste dali direktive da se Hrvati povlače iz ... (nismo.) Jeste, jeste.

Mr. MATE BOBAN: Predsjednik, nismo, nismo bogami.

PREDSJEDNIK: (Jeste.) Kako da ne, slušaj, već kod Kaknja, – od Kaknja, kada je bilo, i ja sam rekao, – dajte zaustavljajte i ovo što kažeš sada, – da ne idu sada spašavati. Kada ... ode iz Zenice, ne može ga ti moći više vratiti, u 90%, ne.

Mr. MATE BOBAN: Ne, ne, nisam ja, ja to mislim u smislu što ljudi hoće. Ja ne govorim o tome da mi to hoće, – nego što ljudi hoće, tamo koji jesu, na koje on, kao računava, da su oni tamo, gdje bi on vršio, itd. Prema tome, sutra je, a Komarica je lijepo tu postavio pitanje, – da ste ga vi uvjerali – da li će sutra u bilo kakvoj konstituciji Bosne, ako je bude, iako i on kaže, – mislim da je nema, kaže, – ali, hoće li biti sloboda uvijek jednaka u Banja Luci, Hrvata, kao Srbina u Mostaru. Baš u tome smislu kaže, – to je u dokumentima, itd.

PREDSJEDNIK: To sam ja Komarici od početka kazao, – da je naša politika da Hrvati ostanu tamo.

Mr. MATE BOBAN: Jeste, da ostaju, – to je sinoć on rekao.

GOJKO ŠUŠAK: I on to podržava.

Mr. MATE BOBAN: Ne, to je on sinoć kazao tako. I, on je ponovno mene pitao, – kaže, još nas ima 30 tisuća, 40 tisuća je iz istočne zapadne se iselilo, – što ćemo mi. Ja kažem, – ostanite dok možete izdržati na bilo koji ljudski i moralni način. Jer je vrlo važno da vi, a, ove ljude, koji su otišli, jer kaže, – neki mole da se vrate, – ove ljude sada nemojte potencirati vraćanje, jer može im se što god dogoditi, pa ste imati na savjesti, ništa više nisam rekao, – mislim složio se on sa tim. Rekao je da ste mu vi to rekli.

PREDSJEDNIK: Gledaj, Mate, budimo realni, – to da se 20 tisuća ljudi, – da se 6 tisuća pokrene, – da se 20 tisuća pokrene iz Vareša, – to se morala stvoriti jedna situacija, razumiješ. Jer, nije istina da bi pobili 20 tisuća ljudi, – pobili možda tisuću, a nama bi bilo važno, razumiješ, – da ostanu, sa strateški gledano, – da ostanu, da li bila ta Bosanska republika, Muslimanska, ili ne, – sutra bi računali sa tim Hrvatima tamo. (Jasno.) Tamo, grade i, znači, prisiljavaju i Muslimane da onda budu s nama, i zbog toga, a i zbog toga i takvog Zapada, kakvog imamo, je li. Tako da, mislim davali su, osim Kordića su spominjali još neka imena, koji su, – da su davali direktive da se ...

Mr. MATE BOBAN: A, Kordić, – sve pobije, što su otišli. Pa, znate li vi, da nije bilo te politike, da tamo nije bio neki uvijek, koji je tu politiku vodio, do koje je došao fra Anđelović, pa nije htio dati otpor Kaknju, – Kakanj se mogao obraniti. Ne bi bilo ovakvih napada, uopće, na Vitez, Busovača, Kiseljak, i ostalo, i ne bi oni imali prolaz, da se Kakanj htio braniti. Nego, to se radilo o trenutku, to se dogodilo u roku od 4, 5 sati, sve, i nastao je stampedo, i prešli su u Vareš. Nije to bila naša, – Kordić bi danas njih, kada bi mogao sve pobio zbog toga što se nisu borili. Pazite, Predsjednik, vrlo lošu imamo komunikaciju gore. Imamo doduše, svakodnevno pišemo pisma, paketom pošaljemo, pisma, i na taj način komuniciramo. Inače, ne možete vi, u svako vrijeme imati što se dogodilo.

PREDSJEDNIK: A, radio i telefonske veze niste uspostavili.

Mr. MATE BOBAN: Imamo jedan telefon, – imam jedan telefon, koji, – radio imamo, paket, pisma, itd. A, imamo jedan telefon, koji se zavisi, kada oni moraju oti i negdje na brdo, i onda nas zvati. Tako svaki dan jednom zovu. Sami ne znate nikada kada će zvati. A, tijekom dana obvezno jedanput. Sada smo neki satelitski telefon gore, pa ćemo vidjeti.

PREDSJEDNIK: Vidiš Mate, oni, itava ta hajka protiv samostalne Hrvatske, pa prema tome, i protiv Tuđmana je bila u tome, – ha, Tuđman je stvorio Bobana, Tuđman ga je imenovao, Tuđman ga je stvorio, i on provodi Tuđmanovu politiku tamo. I, prema tome, za sve je kriv Tuđman, koji preko Bobana provodi to. To je ovako općenita politika bila. Prema tome, oni razumnijim, ja sam rekao, – nisam ja Bobana izmislio, Boban je nastao iz otpora srpskoj agresiji. (I svog naroda, isto.) Da, jasno, da, iz Herceg Bosne.

Mr. MATE BOBAN: Iako je ovo prvo istina.

PREDSJEDNIK: Pa, nije istina da sam te ja postavio.

Mr. MATE BOBAN: Ma ne postavio, u smislu postavljanja, nego u jednu politiku.

PREDSJEDNIK: Pa da, istina je da si nastao iz toga otpora tamo, (Tako je.), i prema tome, da sam te ja prihvatio i uključio u tu politiku, i rekao sam im, (jasno.), ima već više od pola godine, – sada u ti otvoreno Mate reći, – kako svi, čak i oni koji su nam, koji su dobronamjerni, – koji bi htjeli Hrvatsku, koja, to Bobana, tako. Ja sam rekao, – slušajte, da nije bilo Bobana, Srbi bi zavlitali tamo. A, sada, znaš i, kada su Muslimani pošli da osvoje, ili, ako ne sve, da dođu do mora, – šta znaš i, znaš i Bobana uklanjati, je li. Znaš i, unositi demoralizaciju, itd. Tako dakle. Ali je zanimljivo, gledaj, – jedan, ne samo manje-više svi diplomate i svi ovi koji se vrte, – iz one protivničke strane, jasno, jer da bi našli, – a, čak i ovi prijatelji, koji za Hrvatsku, kako, – nego jedan Somaruga, kaže, – pa, veli, znate, nije to samo moj dojam, ne na sastanku, nego je poslije to, nego, znate, kaže, – nezgodno je veli da na zapadu, kaže, – naši ljudi, veli, nalaze, bolje, mogu uspostaviti bolji kontakt sa Karadžićem, Izetbegovićem, negoli sa Bobanom. Znaš, takvu su atmosferu stvorili. To nije znaš i, njega, samo njegovo, – nego to je, razumiješ, to.

Mr. MATE BOBAN: Predsjednici, od njih ništa ne traže, od nas sve traže, E, da. Ali, vidite, ja imam, poslije sada Somaruge, kada je otišao od mene, kod vas, – ja imam pismo od Somaruge, koje mi ne bi napisala nikakva ljubavnica, u smislu i politike, itd., itd. Dakle, razumijete. Znam ja to, to ja znam.

PREDSJEDNIK: Mate, jedno ti govori u lice, drugo radi, radi drugo. (Da, iza leđa, da.)

Mr. MATE BOBAN: Da, drugo radi iza leđa, znam to. Ništa od njih ne traže.

GOJKO ŠUŠAK: To je, ..., tako, i on Šubašića sretne u Rimu, kaže, – ja njemu govorim da će njega Tito izigrati, a on kaže, – on je imao, Predsjednici, – to se prije nosilo, – treći red Sv. Franje, oko vrata ima pleteno, i ovih slika Sv. Franje, ali si mogao staviti nešto slika, itd. A, on unutra komadi papira ima, koji mu je Cherchil napisao, – ... To je, – koga god posjetiš u diplomaciji, na Zapadu, to ti je otprilike poruka. Kaže, vidiš ja imam to, to je meni garancija, Cherchil će mene spasiti. Kaže ovaj, ja ga gledam. Tako je to i to tvoje pismo, što ti kažeš, razumiješ. Kada je Cherchil sve dogovorio, onda je napisao njemu, ...

Mr. MATE BOBAN: Gojko, nisam mislio da to pismo nešto vrijedi, u smislu da je on prema meni dobar, nego o tom dvostrukom moralu, i licemjerstvu. Vi, kada uzmete, Predsjednici, kartu Bosne i Hercegovine, – vidite, nisu slučajno Englezi i Francuzi svoje vojnike dali, to se od početka vidjelo, – dali svoje vojnike u Bosnu i Hercegovinu, – oni su imali istu namjeru, razumiješ, naše pravo destruirati, na račun da bi zaštitili srpsko pravo kroz Muslimane, itd. Vidite, nigdje nema ni jednog puta...

PREDSJEDNIK: Ne, najprije da bi zaštitili Srbe, a da bi im dali otvorene ruke da se obračunavaju sa Muslimanima, a, onda da bi čak, da nas nahuckaju sa Muslimanima, da dovršimo prema Muslimanima ono što je ... da (budemo optuženi.) da mi budemo optuženi, a ne Srbi, pa to je, da.

Mr. MATE BOBAN: Tako su i postavili svoje snage. Vidite, sve logističke centre u ovim sektorima.

PREDSJEDNIK: I, još u ti nešto reči, Mate, još u ti reči, ja sam toga svjestan, – oni su išli sa takvom politikom i zbog toga da bi mene oborili u Hrvatskoj, da bi oborili samostalnu Hrvatsku (Jasno.) Jer su i ono su postavili zaokret Hrvatske prema Bosnu, pogrešna je Hrvatska politika prema Bosni. To je meni jasno, Mate. Samo smo mi u toj i takvoj situaciji napokon doveli do toga, razumiješ, – da je u Zapadu prevladalo da ne smiju ići za destabilizacijom, Tu manju, je li. Ali, odnosno da im nije u interesu, – pokušavali su to. Ali, sada, vidiš. Tako da i sada ima još nešto, – nisi ti čitao Owenovo predavanje. Dakle, ima, i inzistira na tome, da se morati odgovarati za ratne zločine oni koji su neposredno, ne samo oni zapovjednici, negoli politički, koji su povezani sa time, i da se Zapad morati inzistirati da se izruče sudu. I, zato inzistiraju na tim Ahmićima, Stupnom Dolu i Mostaru. Jeste li utvrdili, – tko je dao naredbu da se taj most sruši? Za to rušenje mosta, tko je dao naredbu?

Mr. MATE BOBAN: Ne može se utvrditi tko je dao.

PREDSJEDNIK: To nam je opet donijelo i u odnosu na tebe, i uopće hrvatsku politiku. To se nije smjelo desiti. Čuješ, ako su imali tako, onda su mogli tu ići, kada prelaze, ne rušenje mosta, i to je, Mate, da je to nekakva, zapravo... kada prelaze a ne rušiti most, i to Mate da je dogovoreno i kako su snimali dva dana kako se ruši, objavljivali od Njemačke do Amerike, tri, četiri dana kako Hrvati ruše most.

Mr. MATE BOBAN: Iz slike se ne vidi tko ruši most.

PREDSJEDNIK: Ne vidi se, ali je pripisano i nije nitko doveo u pitanje da Hrvati ruše. Oni govore Hrvati ruše, bez obzira što je slika, govore Hrvati ruše, to je tako.

GOJKO ŠUŠAK: Što je sa tim, kako se zove, iz Vareša i Kiseljaka?

Mr. MATE BOBAN: Vareška brigada je gore.

GOJKO ŠUŠAK: Ovaj optuženi, kako se zove? (Predsjednik: Rajić.)

Mr. MATE BOBAN: On je skinuo to, im dođemo dolje izvući ćemo, on je zapovjednik, on nije u estvovao u tome. Petković kaže istraga je u toku i sada je išao Milivoj Petković gore pa ga nisu mogli prebaciti iz Sarajeva sa zračne luke.

GOJKO ŠUŠAK: Imaju to naša imena, ja imam izvještaj.

Mr. MATE BOBAN: Šunji i ovi i čekamo sada potvrdu toga.

PREDSJEDNIK: Vidiš Mate što je to – Silajdžić igra sa time da sa onih 20-ak tih svojih Muslimana koji su uginili zločin da su smjenjivali i pozatvarali a mi Hrvati nismo ništa uginili.

Mr. MATE BOBAN: Predsjedniče, na taj način imamo sada 60 ljudi u zatvoru, Hrvata, vojnika. Sumnja za ubojstvo zbog krađe, itd. Ja, da vam pravo kažem, bez dokaza ne mogu optužiti kao zločinca.

PREDSJEDNIK: Ne možeš optužiti, ali u politici je igra, prema tome daj mi spisak tih 60 pa ćemo reći i 60 ljudi je pod istragom i zatvoreno je zbog kršenja ljudskih prava.

Mr. MATE BOBAN: Vrlo blizu smo imena dvojice, trojice ljudi koji su – pazite Stupni Do je vojna operacija, nije civilna operacija. To je najjače vojno uporište muslimanskih snaga sa jugoistoka koji je

držao Vareš pod kontrolom. Tu je bilo dvoje, troje civila koji su ubijeni. Sve drugo su vojnici. Milivoj Petković je stvarno jedan astan vojnik, ovjek. Toliko je fin, i sada ako ovaj Šunji što izgleda da je zapovijedao, to su Kakanjci, koji su iz Vareša prebaeni u Kiseljak i gore se vratili njih 186 i onda kada su dobili zapovijed ...

PREDSJEDNIK: Od koga su dobili zapovijed?

Mr. MATE BOBAN: Za obranu, napad. (Predsjednik: Od koga?) Od Rajića. Predsjednici e, oni su morali pokušati braniti Vareš. To je bilo za vrijeme operacije obrane Vareša. Ja u vam dati vojnički i ostalo, ali tog Šunji a i tri, etiri imaju i to ćemo povesti, povesti ćemo stvarno pravi krivici ni postupak.

GOJKO ŠUŠAK: Ali, Mate, povesti ne zna ništa. To je već mjesec dana jedno, pet mjeseci drugo, sada e, kada e? Plaćamo preveliku cijenu za to. (M. Boban: Kada nisi imao ime.) Imamo informaciju – to no stoji tko je zapovjednik ide, to je grupa kriminalaca, to su radili u Travniku, u Abdićima, to su radili gore.

Mr. MATE BOBAN: Ovo je Travničanin Šunji .

GOJKO ŠUŠAK: Po mojoj informaciji koju ja imam i tu informaciju bi ti trebao imati. To je ista grupa koja je napravila Ahmiće, zna i neki u toj grupi imaju krticu koja je dala njemu snimiti. Ne može se do njih, ali može se imenovati, pa ćemo ih tražiti, neka ih traži meunarodna javnost, neka ih traži UNPROFOR, svi, ali ćemo i i u javnost, to su kriminalci. Nije se ni ohladilo u Ahmićima, ulazi BBC-i unutra, ovamo gore isto nije...

Mr. MATE BOBAN: Ulazi i UNPROFOR i CNN.

PREDSJEDNIK: Ne samo krtica nego netko tko je ak i aranžirao da do e do toga.

GOJKO ŠUŠAK: Nije uopće bitno, ali fakat je da imamo imena nekoliko za koja se može kazati to su. Neka se dokaže da nije.

Mr. MATE BOBAN: Taj Šunji i ovih nekoliko imena imamo. General Petković je išao gore radi toga, nisu mu dali iz aerodroma Sarajeva po i u Kiseljak, i on se prekjuer vratio. Mislim da ćemo, oba ano je, Blaški je rekao da ćemo za jedno tri, etiri dana dobiti imena koja ćemo optužiti za taj slučaj. Tako mi je rekao. Neizgodno je ako ne znaš to no kako eš sve ispoetka, re i da je ratni zločinac ako ne znaš to no.

GOJKO ŠUŠAK: Da si pokrenuo proces Mate...

Mr. MATE BOBAN: Pokrenuli smo istragu, ima komisija za istragu gore u Varešu.

GOJKO ŠUŠAK: Nema nikoga nigdje objavljeno. Podignuta optužnica pa makar se dokazalo krivino da je nevin, ali da si podigao optužnicu da uzbudiš svjetsku javnost, što si poveo istragu, to je ništa, to je bacanje magle u o i po njihovom. Neka se dokaže da su nevin. Neutralizirao si – po onoj informaciji nema teoretske šanse da se dokaže nevinost.

Mr. MATE BOBAN: Optužnica dolazi poslije istrage. Prema tome, ta istraga e biti, ovaj je rekao za tri, etiri dana gotova. Znakovit je taj Šunji , taj Travničan.

GOJKO ŠUŠAK: U Mostaru Mate ubistva, na sve strane.

Mr. MATE BOBAN: Stalo je.

GOJKO ŠUŠAK: Znam da je stalo. Ne trebaš ti meni objašnjavati da je stalo, ali da nemamo jednu osobu na sudu za nešto.

Mr. MATE BOBAN: Kako nema, ja sam informiran da ima preko 50.

GOJKO ŠUŠAK: Nismo dali svijetu, nismo iskoristili.

Mr. MATE BOBAN: 42, 43 ubojstva.

PREDSJEDNIK: Zbog zločina, zbog progona to je primjer kako mi primjenjujemo ista ili gora genocidna i ubojstva i nitko ne odgovara i zbog toga da treba Mostar staviti pod međunarodno tutorstvo itd.

Mr. MATE BOBAN: Predsjedniče, ja sam sada pošto je pismeno upućivati i zahtjeve. Sve mi imamo, taj sud, pravosuđe, imamo i policiju i sve ostalo i imao sam 5,6 ljudi s kojima sam mogao usmeno završiti i to je završeno. Podignuta je optužnica, uvedi mi sve ostalo, i nije funkcionirano i sada pismeno kažem, rok stavim dva, tri dana itd. Sada sam pošto tako raditi da se ostavi dokaz tko to radi, tko ne radi itd. Jednostavno se mora tako. Ja vam dajem jasnu riječ, i u ponedjeljak se možemo odmah vratiti.

PREDSJEDNIK: Na temelju čega misliš da ćemo se u ponedjeljak vratiti?

Mr. MATE BOBAN: Mislim da od ovih pregovora ne može ništa biti. Ne može Alija Izetbegović prihvatiti apsolutno ništa, ako mu postavite od Bosne i Hercegovine samo 100 kvadrata on ne može prihvatiti da to nije Bosna i Hercegovina, ne može Muslimani to prihvatiti, siguran sam u to. Možda neki drugi Muslimani bi prihvatili ali možda će tu biti hrvatsko-srpski odnosi, da će debelo razgovarati s vama oko međusobnog priznanja.

PREDSJEDNIK: Vidi Mate, nije interes zapada da dođe samo do hrvatsko-srpskih odnosa. Interes zapada je sada da stvore tu bosansku muslimansku, pa prema tome...

Mr. MATE BOBAN: Do kraja tjedna ćemo vidjeti za te optužnice.

GOJKO ŠUŠAK: Ja mislim da će nešto biti.

Mr. MATE BOBAN: Amerikanci su se od toga vrlo odmakli.

PREDSJEDNIK: Nije istina, naprotiv Mate.

GOJKO ŠUŠAK: Ja zato to i kažem.

Mr. MATE BOBAN: Oni su ih prevarili, zadnji puta su ih prevarili, i Readman i oni su uvjerali vas da će potpisati, pa sam mislio i po onome što Christofer izlaže, kroz to kažem, nemam ja nikakvih drugih podataka. Humanitarno, humanitarno.

PREDSJEDNIK: Mate, znaš i, krajnje mirno, tolerantno za sporazum ne popuštaju ništa i čak traže i da se ispravi ono što se tiče Neuma, ne može biti nikakvog koridora prema Neumu, nekakvog teritorija nego samo zajednički ka...

Mr. MATE BOBAN: Agencija za izgradnju turističkih objekata.

PREDSJEDNIK: Da, ali Mate razmisli o ovome. Budući da je pred svijetom stvorena takva situacija da si ti taj koji si zapravo zapreka rješenju toga bosansko-hercegovačkog problema kako je to u interesu zapada, javnosti, taj koji je onemogućio suradnju sa Muslimanima, možda ćemo morati u interesu Hrvatske ići i za tim i to je zapreka i još nešto da vladaš sam tamo, da nema Vlade i uopće da su organiziraniji i mi i Muslimani i negoli što je Hrvatska republika i to mi onda govori kao savjet. Možda bismo morali ići i na interes toga da dovedemo to do kraja što prije, da suzbijemo te optužbe. Možda bismo morali tražiti neko rješenje da skinemo taj pritisak na tebe konkretno i na hrvatsku politiku.

Mr. MATE BOBAN: vrsta je vaša odluka i ja sam spreman bez pogovora i bez ikakvih frustracija osobnih ili bilo što...

PREDSJEDNIK: Mate ja ti govorim prijateljski, ne samo sa političkog stanovišta, ja znam tvoje zasluge i prema tome dok je mene živa ti nećeš biti zaboravljen niti ću dopustiti da – pola godine imam već takve zahtjeve ali ako bismo tu morali neko vrijeme i hrvatsko, ne znam što, to je ionako prelazno, treba argumentirati, mi smo bili u svojoj politici za uniju, Alija je potpisao razlaz sa BH, prema tome, to je jedno prelazno rješenje dok se srpsko pripoji Srbiji, oni svoje. Ti nećeš meni ostati u okviru hrvatske politike, ako znaš i ako bi morali zbog te međunarodne situacije takva kakva jeste, možda da kažemo nije to Boban, nego je to situacija, možda da imaju... ili da kažemo Boban zbog bolesti momentalno ne može obavljati svoju dužnost ili pak vrijeme i neko, i tko onda u daljnjim pregovorima tko bi mogao biti taj koga bismo – jer problem je za zapad. Znaš i, nekoga tko može razgovarati sa tim i takvim Muslimanima a oni neće sa Bobanom jer sa Bobanom ne mogu, u tome je problem.

Mr. MATE BOBAN: Oni sa mnom razgovaraju.

PREDSJEDNIK: Govore od Beča i Bonna do jednog Washingtona, da ne govorimo o Ankari, Teheranu, itd. Koga, znaš i od tih naših hrvatskih gradova, možemo imati i povjerenje koje ćemo provoditi našu politiku, da kažemo evo, i tu ne bismo morali ići na to da on bude predsjednik republike. Tko bi bio taj uvijek?

Mr. MATE BOBAN: Može biti četiri, pet momaka koji su najpovjerljiviji sa HDZ-om i organizacijom...

PREDSJEDNIK: Mora biti pametan, mora biti takav da bude pametan, da bude dovoljno fleksibilan a i nepopustljiv s Muslimanima, a prihvatljiv za svijet. Kada bi po mogućnosti znao još i jezik, itd. Koga bi isto tako i taj naš narod prihvatio da pregovara.

Mr. MATE BOBAN: Ja to moram promisliti da vam dam prijedlog. Ja znam za ono što ste malo prije... toliko sam se umorio fizički, tri godine ja spavam otprilike 4 sata dnevno itd, i mislim da veoma malo ima ljudi, koji hoće voditi ovu stvar kako treba.

PREDSJEDNIK: Znam ja to Mate.

Mr. MATE BOBAN: Ne govorim da ne znate, nego hoću vam reći to jer ako ja to ne samo za Hrvatsku, ja uvijek znam kada se spomene u tim kuloarima i kontekstima moje ime to je udarna točka na predsjednika Hrvatske države. Ja i danas kažem da nema Hrvatske države bez vas i budite sigurni ako je ne održimo, dok ste vi živi neće biti Hrvatske države. Momentalna je situacija takva i naša...

PREDSJEDNIK: Momentalna situacija je takva, nažalost je takva.

Mr. MATE BOBAN: Da bude drugačije ako mi ne utvrdimo svoje granice neće biti Hrvatske države, jer je ruše iznutra, na svoj način naravno. Prema tome, sve što vi zaključite, apsolutno bez ijedne riječi i pogovora ja ostajem.

PREDSJEDNIK: Mate, ako bi se stvari tako kretale, meni kažu zašto nemate uvijek nekoga koji može razgovarati, mi znamo tko su oni, ali molim itd., itd.

Mr. MATE BOBAN: Kako nisam, tri godine razgovaram. Razumijem vas.

PREDSJEDNIK: Možemo naći rješenje, znaš i, bolestan, ili čak oti i van da naučiš jezik tri mjeseca, u svakom slučaju Mate...

Mr. MATE BOBAN: Nema problema.

PREDSJEDNIK: Ali moramo na i, ili pak ostati u Splitu, u bolnici, hotelu, i to ćemo se dogovoriti. Ali je formalno da na ćemo jednog ovjeka za kojega mi ne ćemo i reći u interesu je zapada da se stvori ta republika da bude vezana za Hrvatsku – preko Hrvatske na zapad. Prema tome, dajte takvog ovjeka koji može razgovarati s njima. To je to. To je najgore.

Mr. MATE BOBAN: Ja u na i ovjeka, dajte vi sa muslimanske strane ovjeka koji može razgovarati.

PREDSJEDNIK: Na toj crti su malo bili prihvatili.

Mr. MATE BOBAN: Ja sada i ne bi mogao razgovarati, znam i ne ete meni vjerovati, ali jednoga dana ete sigurno do i do toga, ne postoje te snage izvan prirodne snage ne postoje koja bi Hrvata iz Bosne i Hercegovine prisilila da pruži ruku... budite sigurni da ne postoje te snage.

PREDSJEDNIK: Mate, to ja njima i govorim i ja sam njima rekao – to je u puku dolje i ipak pjevaju oni “Od Stambola do Trsta ne e biti krsta”, ovo, ono, no, fu ka se jednoj Njema koj, jednoj Americi, Francuska i Engleska je na srpskoj strani, zbog toga što je protiv Njema ke, a fu ka se Njema koj i Americi što je to tu, što se vi koljete itd.

GOJKO ŠUŠAK: Najbolja je realnost u okviru... on meni kaže bilo bi ironi no da sada NATO po ne bombardirati HVO, to je nama zadnje što bi željeli.

PREDSJEDNIK: Ali može biti, da, rekao je to i meni.

GOJKO ŠUŠAK: Ali ja ga navla im i kažem, imate li vi podatke od UNPROFOR-a a ne gdje Muslimani 5 puta više krše nego HVO, a Srbi isto tako. Kaže on, Srbi su osu eni, a ovdje je legalna vlast, zabrana letenja i ne govorim ilegalna ili ne ilegalna vlast nego zabrana letenja. On kaže njih se drže kao državna vlast.

Mr. MATE BOBAN: Napraviti jedno politi ko vojno informativnu za vas, recimo, na temelju svih dokumenata audio, vizuelnu, video i pismeni, o namjerama Muslimana protiv Hrvata i odre ene, trajne odre enosti protiv nas, mislim da bi to trebalo napraviti i mislim da taj sustav informiranja naspram vama nije išao kako treba.

PREDSJEDNIK: Mate, koliko nisam imao dovoljno informacija ja sam i sam zaklju čivao, argumentirao i govorio i to su dijelom shvatili da su se Muslimani okrenuli protiv nas itd., ali je problem u tome da igraju na tome zbog tog zapada, na onu liniju itd. Jer nije rije samo o nafti, sadašnjim arapskim i islamskim zemljama nego u tom itavom lancu ovih zemalja, turkoislamskih koje su nastale raspadom Sovjetskog Saveza s kojim Njema ka ho e prodrijeti, a Njema ka je ta i takva, jedina koja nas u Evropi, a Amerika... tako da jedan...

Mr. MATE BOBAN: Jednom i zauvijek vam kažem ja sam spreman za Hrvatsku državu dati svoj život i sve svoje što imam. Prema tome, do davanja života, do smrti sve je još uvijek prihvatljivo. Shva ate me što ho u re i – ako sam spreman dati život onda sam spreman dati...

PREDSJEDNIK: Da se dogovorimo koga bismo stavili i to ćemo vidjeti. Taj in, mora biti, otvoreno u ti re i, mora biti s moje strane, usuglašavanje sa politikom, sa dalekosežnom, strateškom politikom Zapada, ali isto tako mora biti i in odluke da ne slušam tek tako i da moramo ocijeniti kada e to biti pametno u odnosu i na one sve tri strane, i na Muslimane i Srbe, i na taj zapad. Ali u svakom slu aju uvaju i integritet i sada i za budu nost.

Mr. MATE BOBAN: Recimo, ja sam predsjednik HDZ-a i ja idem sada na tromjese nu turneju po AUSTRALIJI, Americi, Kanadi, pazite kroz to vrijeme mijenja me taj... itd. Meni predsjedni e to ne treba. Ja mogu ujutro kazati od danas ja nisam...

PREDSJEDNIK: Mate politički znaš i, kažem, s moje strane da sam spreman da se usuglasim sa tom zapadnom politikom ako oni stanu iza te Hrvatske, onu Hrvatsku kakvu možemo imati, a s druge strane da ne pokažemo slabost niti prema Srbima, niti prema Muslimanima a i da naš narod tamo u Hercegovini zadovoljimo. Ali ovo što je spomenuo, stvarno...

Mr. MATE BOBAN: Ali kroz to to miruje i kroz to vrijeme mijenja 5,6 mjeseci i nakon toga me nema nikako, recimo trogodišnje i itd.

PREDSJEDNIK: Koga bismo onda stavili?

Mr. MATE BOBAN: Ne mogu vam sada odgovoriti.

PREDSJEDNIK: Reci, što se mene tiče, ja ne poznajem dovoljno druge, ali u ovo što meni ulazi sada u moj vidokrug, to je s jedne strane Prlić, ali ne znam da li je on dovoljno HDZ-ovski prihvaćen, da li Mile Akmađić koji uživa ovako, zna jezike i uživa neko povjerenje kao krajnje koncilijski ovjek.

BRANIMIR JAKŠI : Predsjedniče, ja sam ovo sve obavio, pa sam vam htio pokazati, ovi će to objaviti, razgovarao sam... on je to i meni potvrdio. Pripremio sam vam – kartu u kojoj je sve napisano a straga imate i to je jedna od karaka, zgodno je da imate, to nam da se vidi, tih 11 općina sa Srbima i imamo kompletne podatke službene o tome koliko je bilo Srba, gdje kada, kako, sa svim postocima i to su ocjene ovako. Tu imamo još jedan materijal. To je to, ovo je riješeno. HINA će napisati, i rekao sam im ovo je vijest da ne idu na konzulate i ovo su dvije poruke koje moraju biti.

PREDSJEDNIK: Ako bi ocijenili da Mile ima dovoljno... provodi našu politiku, ako bi prihvatili naši ljudi dolje, ne može biti, nije riječ da on bude ili bilo tko će zamjenjivati, vođa pregovaračkog tima i mislim da zapad prihvati i bio bi nam podesan i zbog toga što zna jezik. Druga dva ovjeka koji bi došli...

Mr. MATE BOBAN: Prlić ne dolazi, kada se vratimo, dvije riječi... vratimo, dvije riječi – kada se vratimo nazad – godinu i 4 mjeseca mi imamo Vladu. (Da.) Apsolutno, osim papira, ništa nije napravljeno. Inače, ja ne bih sada govorio, više ne bih govorio sada. To je apsolutno pogrešna karta, i apsolutno pogrešna informacija. O vama, tko vam je dostavio ne znam. Ja sam, ako ste vidjeli bio šutio, slušao, itd.

PREDSJEDNIK: Šekaj, nisam li ja opet, Prlić je s tobom dolazio, kao predsjednik, (to no, to no.), ja ga nisam zvao.

Mr. MATE BOBAN: Ja da sam imao priliku, nikada Prlić ne bi bio predsjednik Vlade, imam razloge, vrste razloge, ali o tome neću.

PREDSJEDNIK: Šekaj, ali nisi ti nikada rekao. (Nisam, nisam.) Nikada nisi rekao, a niti htio predložiti nekoga drugoga.

Mr. MATE BOBAN: Nisam, nisam Predsjedniče.

PREDSJEDNIK: Ja ga nisam znao, nego s tobom.

Mr. MATE BOBAN: Znam, nisam htio, Predsjedniče, vas opterećivati s našim govornijama, (da.), jer sam mislio to riješiti na drugi način. Upravo sam mislio riješiti, i imenovati, ja sam imenovao, odmah, poslije, dakle, prije mjesec i pol dana – ja sam dva mjeseca, kada smo utvrdili Republiku, ja sam ih imenovao. Upravo riješiti to tako, ali to je ta struktura.

PREDSJEDNIK: Dobro, to je ionako sada, to je privremeno par mjeseci, godinu dana, idu županije, i tako.

Mr. MATE BOBAN: Da, a tko zna ho e li biti.

PREDSJEDNIK: Dobro, ali sada, da, dobro.

Mr. MATE BOBAN: Mislim da bi to trebalo, (Mile Akmadži ?) Mile, ako ste stalno nad njim, (Šta?) apsolutno e sprovesti, ako ste stalno nad njim, a morate biti 24 sata nad njim. (Da.) Mislim da nije loša ideja.

GOJKO ŠUŠAK: Mate, moje iskustvo – ako Mili daš zadatak, odre en on e ga napraviti.

Mr. MATE BOBAN: Ja sam isto to rekao, ja sam to rekao.

GOJKO ŠUŠAK: Mislim, bez da mu moraš nad njim biti. Mislim, ako mu daš konkretan zadatak.

Mr. MATE BOBAN: Ali, ovaj posao nije da ti imaš konkretan zadatak, pa da ti tako.

PREDSJEDNIK: uj, nama je sada bitno, zna i, pregovori sa tom Evropom, i sa Muslimanima. Dobro, prema tome, ako tu kažemo, itd.

GOJKO ŠUŠAK: Drugi nema nitko upu eniji, Mate, jer on je ipak u estvovao.

Mr. MATE BOBAN: Da, Mile, a onda bi, ali još dvojicu ljudi, ipak, jer ne e Mile dolje pro i.

PREDSJEDNIK: Dobro, slažem se, apsolutno, da.

Mr. MATE BOBAN: Ne e Mile pro i, Mile je bio u Sarajevu.

GOJKO ŠUŠAK: Ali ti je pokri e.

PREDSJEDNIK: Strašno ti zamjeraju da si sa crkvom se zavadio.

Mr. MATE BOBAN: Nisam.

PREDSJEDNIK: Iz Londona su im napisali u borbi, promjeni takve hrvatske politike, zna i treba angažirati sve oporbene stranke i sindikate i crkvu, i sve to ja znam. Sve smo to uspjeli do ovog današnjeg priznanja Izraela, i evo, ju er je bio Gojko kada Vranyczany govori iz razgovora u NATO-u i prema tome, takva je sada situacija da ho e graditi na Tu manu i da vide da bi to bilo pogrešno itd., ali s njegove strane pokazati spremnost i radi Hrvatske gutamo žabe itd.

Mr. MATE BOBAN: On pri a o nekoj svojoj jurisdikciji, na Trebinji, i mene njegova crkva...

PREDSJEDNIK: Crkva je imala Bosnu prije nego što su Turci došli.

Mr. MATE BOBAN: Predsjedni e, ja sam rekao i oni to znaju, više je prošlo kroz moju ku u fratara i popova nego kroz neki samostan i crkvu, kada nije smio nigdje...

PREDSJEDNIK: 88. sam još želio i Kuhari a i Kokšu i dao im “Bespu a” i rekao da tiskaju njihova izdava ka ku a...

GOJKO ŠUŠAK: To bi zna ilo donijeti odluku Predsjedni e...

PREDSJEDNIK: Možda bi bilo dobro, možemo li Milu povesti u delegaciji sada u Ženevi, ne govore i uop e, da se razumijemo sada Mate, ništa ne emo govoriti, ali emo vidjeti, ali u tom smislu kao što smo

sada naveli, ako će trebati...

Mr. MATE BOBAN: Ovo pitanje treba raspraviti i u Saboru – napisati u Saboru da se Sabor bavi hrvatskom politikom naspram Bosne i Hercegovine a ne politikom Hrvata u Bosni i Hercegovini. Oni nemaju pravo na to. Ova konotacija zla koju oni nama nameću – bavi se pitanje politike Hrvata HDZ-a u Bosni i Hercegovini, a tamo nema stranke – liberali nemaju nikakvu stranku, što će se oni baviti sa time. Izvolite, hrvatska politika naspram Bosne i Hercegovine i rekao sam – govori se o vašoj smjeni, Jović – u Saboru je postavljeno to pitanje javno, i kažem ja, slušaj, o čemu ito da otprilike da su... legitimaciju ti ljudi promašili, a mene se ne može smijeniti, ali ako bi Predsjednik Tuđman zatražio to onda sam jedan od rijetkih koji ću izvršiti tu zapovijed radi Hrvatske države.

PREDSJEDNIK: To su svi ti Budiše i Savke, hodaju i po svijetu, ali ne samo oni iz oporbe nego i iz HDZ-ovskih i one koje držimo.

Mr. MATE BOBAN: U HDZ-u, vi znate, ono je najvažnija istina što sam ja rekao dolje onima koje vi ste ovog puta morali sve eventualno što bi moglo škoditi kao protiv i eventualno što vrijediti uklopiti i na taj način istovremeno neprovjeravati nego pokazati svijetu da su ljudi s kojima ste vi to počinjali još uvijek jednaki. Dolje ne možete imati problema dok sam ja živ, vaša politika, ne možete imati problema, hrvatska politika. Mi možemo pregovarati ako vijećate zbog mojih drugih zadataka itd., a pazite, dati ostavku, ja odmah, kunem vam se Bogom dragim i svim svojim što imam, ja imam jednu malu kućicu u Sovićima, da vam kažem, i nju ću zapaliti za Hrvatsku. Imam sina, na brdima tri mjeseca zapovjednik je bojne od prvog dana, nisam ga vidio nekoliko mjeseci, itd.

GOJKO ŠUŠAK: Što ćemo s Milom?

PREDSJEDNIK: Neka ide u delegaciju, neka bude prisutan.

GOJKO ŠUŠAK: Kako ćemo organizirati, ...

Mr. MATE BOBAN: Petković, general.

GOJKO ŠUŠAK: Danas treba letjeti, kako će biti i tamo.

Mr. MATE BOBAN: Naći ćemo na ina.

PREDSJEDNIK: Neka dođe u Zagreb.

Mr. MATE BOBAN: Predsjednici, nemojte ni u snu pripomisliti eventualno, pobijedili smo mi dolje, ni u snu pripomisliti da odstupite milimetar od one politike. Svi oni igraju igru. Treba nam Tuđman zbog Knina itd., mi ćemo ovo, a to je najteži krug, ali budite sigurni, tamo su spremni i dati to sve da bude Hrvatska nekog oblika da se zadrži. U toj Hrvatskoj ima mjesta, i nama fali sada kada bi je naselili slobodni prostor hrvatski koji drži HVO i HV. Kada bi mi danas nju naselili kao što je Njemačka naseljena, fali nam 10 milijuna Hrvata. Prema tome, ...

PREDSJEDNIK: Stvoriti takve granice – danas to moramo da ne potisnu Novi Travnik, Vitez, Busovača, da nas ne svedu samo na hercegovačke općine. Znači, ni u kom pogledu ne postavljati, ne odstupati od formulacije što se tiče Neuma i ovoga dolje, formulacija je dvojbena.

Mr. MATE BOBAN: Kaže komad zemlje.

PREDSJEDNIK: Nikakvi komad zemlje, negoli znači to, a postaviti u razgovorima gospodo niste se držali nego ste istjerani iz Vareša, prema tome, postavlja se pitanje Kiseljaka i Kreševa.

Mr. MATE BOBAN: Sa Vajzelom sam imao veoma dobar razgovor, sa njema kim ambasadorom i njemu sam rekao da kaže hoćemo li mi biti u stanju sve ono što smo dali Muslimanima, jer je prošlo 15 dana po odluci našega parlamenta, hoćemo li mi doprinijeti, hoćemo, to je vaša inicijativa i znamo da ste vi naši prijatelji, iako udno prijateljstvo iskazujete prema Hrvatima u Bosni i Hercegovini jer jednostavno ne vidite da se mi branimo, mi se branimo, mi smo napadnuti, nikada nikoga nismo napali itd., mi ćemo koncesije prema Muslimanima zadržati iako je isteklo onih 15 dana što smo dali kao rok osim administracije Mostaru. Administracija Mostaru, rekao sam vi znate da smo mi najzadnji kojima bi trebao tutor, a Balkanu uopće, a možda i Evropi. Ja kada bi mogao, ali u drugoj namjeri, u svaku općinu hrvatsku u Bosni i Hercegovini dovesti njemačkog administratora da ustroji jedan suvremeni zapadni civilizacijski i administrativni, to bi ja učinio.

PREDSJEDNIK: Da bismo postigli iz toga takav efekat da tu i takvu Austriju i Njemačku koji kritiziraju tu našu politiku prema Muslimanima, možda ovo da im kažemo – da Boban ostaje predsjednik HDZ-a i zbog – i odlazi kao predsjednik HDZ-a i da mi objasni situaciju iseljeništva i pomoć da za pregovara koje vijeće stvorimo... možda ne sada još u Ženevi, ali u tom smislu, onda bi ti i politički autoritet zadržali, a s druge strane udovoljili tom zahtjevu. Oni su zainteresirani preko bosanskih Muslimana i to bi možda bilo rješenje naše. Znači, da ti predložim umjesto predsjednika Republike u odsutnosti pregovara koje vijeće, recimo tri mjeseca.

Mr. MATE BOBAN: Potpredsjednika Zastupničkog doma... on je iz Neuma, ali što to ima veze.

PREDSJEDNIK: Možda baš zato da bude...

Mr. MATE BOBAN: Mile Akmadžić i za trećega uja promisliti.

PREDSJEDNIK: Gojko, ja razmišljam o ovome što Mate kaže, da Mate kao predsjednik HDZ-a ode na tu turneju, ...

Mr. MATE BOBAN: Potreba, a zamjenjuje ga vijeće – potpredsjednik Zastupničkog doma, ministar za vanjske poslove kao i Mile, i trećega ne mogu sada stvarno...

PREDSJEDNIK: Iz srednje Bosne neka bude.

GOJKO ŠUŠAK: Iz Posavine, tako da nam ne mogu kazati da nije uključena unutra.

Mr. MATE BOBAN: Može, onda onaj mali Živković, potpredsjednik stranke neka bude on.

PREDSJEDNIK: Samo me u nama rećeno, taj bi morao biti toliko razborit mjesec da će u krajnjem možda shvatiti, u općem rješenju da na koliko god nam ta bosanska Posavina politički-ekonomski znači, ali radi rješenja, ako mi dobijemo granice Novi Travnik, Busovača, Bihać, ovo, i ako dobijemo za to otkupnu Baranju itd., da mi možemo odustati od većeg dijela Posavine. Takav mjesec mora biti koji će hrvatski razmišljati da ne dođe do nečega.

Mr. MATE BOBAN: Predsjedniče, nezgodno je, ima nekih ljudi koji su stvarno, ono što se kaže, bilo i teško, itd., koji su bili tu vrsti, ne možeš te ljude danas odbaciti kao pseto.

PREDSJEDNIK: Ne da ne možeš, nego ne smijemo.

Mr. MATE BOBAN: I kažem, ne može se.

PREDSJEDNIK: Dobro, idem se ja malo spremati.

(Završeno u 11.30 sati.)